

нери, особено първитѣ, се подтикваха и въодушевяваха отъ единъ идеализмъ за служба на народа. Тая служба по необходимостъ обгръщаше прсвѣтата. И кооперацията бѣ мѣстото, гдето тая прсвѣта можеше да се прѣска масово, системно и организирано. Така, ние виждаме да се създаватъ условия за появата читални и читалища въ самитѣ кооперации. Кооперациитѣ започнаха да отдѣлятъ частъ отъ своитѣ срѣдства за купуване вестници, списания и книги. По тоя начинъ кооперацията стана едно огнище за прѣскане прсвѣта.

Но прсвѣтата не спрѣ само до тукъ. Кооперацията започна да организира и урежда и специални курсове за прсвѣта, гдето се призоваватъ опитни и специалисти лектори за беседи изъ разнитѣ области на знанието.

Въ отчета на общия съюзъ на българскитѣ земледѣлски кооперации за 1927 г. намираме интересни данни по тоя въпросъ.

Отъ 921 селски кооперации, дали отчетъ въ Общия Съюзъ, имали сж **собствени читалища 84 кооперации** (въ 1926 г. сж били 71).

Трѣбва сжщо така да се отбележи единъ много важенъ фактъ. Вънъ отъ собственитѣ си читалища, издържани отъ самитѣ кооперации, има стотини земледѣлски кооперации, които подпомагатъ сжществуващи общоселски читалища. Тая помощъ се състои въ ежегодни парични субсидии, които на мѣста достигатъ до 10—15,000 лв. Сжщо така не сж рѣдки случаитѣ, когато селски кооперации, притежатели на собствени кооперативни домове, отстъпватъ безплатно мѣсто (стаи) за селскитѣ читалища. Други кооперации услужватъ съ собственитѣ си домове на училищнитѣ настоятелства за училища; трети пъкъ отстъпватъ частъ отъ помѣщенията си за общински канцеларии или за мѣстни участъкови амбулатории. И пр. и пр.

Освенъ това по отношение на прсвѣтната дейность чрезъ курсове и беседи, селскитѣ кооперации се надпреварватъ да бждатъ въ услуга на тънещето въ тъмнина наше село.

Всичко това сж факти и прояви, които сочатъ на една високо-културна и прсвѣтна дейность, принасяна на плещитѣ на оскуднитѣ кооперативни труженици въ село. Наистина, то не е още много, но това е белегъ на здравето схващане, че селската кооперация е организацията и огнището, чрезъ което или съ помощта на което сѣмо ще почне да се организира и принася една системна и масова прсвѣта, между нашитѣ села; че читалищното дѣло въ село въобще не ще може да вирѣе мимо кооперацията.